

MAGYAR POLGÁR

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egész évre	16 ft. — kr.
Félévre	8 „ — „
Egy negyedre	4 „ — „
Egy hónapra	1 „ 50 „

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

A lyceumi nyomdában.
Kiadó hivatal:
Ugyanott.

HIRDETÉSI DIJAK

Ötször hasábozott sor ára 6 kr. Minden hirdetés után 30 kr. bélyegilleték.
Nagyhirdetéseknél kedvezményeket.

NYILTTÉR

soroként, vagy annak helye 25 kr.
Reklamok:
hírfüzérbe soroként 1 f.

Nem hivatalos.

Eladó.

1. A Házsongárdon a májális-utcában egy szép gyümölcsös kert.
2. A hidelvei nagy-utcában 150. sz. a. ház és kert.
3. Egy csinosan berendezett angol kert és soros szőlő, a hidelvei nagy-utcában 145. sz. a.
4. Összesen 13 1/2 fertály mivelés alatti szőlő a Kómálban.
5. Kaszáló a Harmadvölgyben 25 hold területű.
6. 49 hold kaszáló a Kullancsban.
7. 1 hold és 1409 mól szántó a Kövespadon, végre ugyanott
8. tíz taxás házhely, 100 fti évi jövedelemmel.

Értekezhetni alólírt, mint az eladásra megbízottal, bérmentes levél által, vagy lakásán Kolozsvártt, b. hiduteza 282. sz.

ZILAHY KISS ELEK.

(1) 2—12

Vásári hirdetmény.

Melynélfogva alólírtak közhírré teszik azt, hogy az erdélyi naptárakba bejegyzett méhesi 3 orsz. vásárok a következő módon fognak életbe lépni u. m.: 1-ór a régebbi, óserint pünkösdi táncz és verekedő vásár helyett életbe lép egy 6 napig tartó ló- és szarvas-marha vásár, amely kezdődik jelen hó 30-án s végződik június 5-én; a második a naptár szerint szept. 5-én végződik, de a kezdete aug. 30-án történik berbécs és kövér

medő juhok, ló- és szarvasmarhák kiállításával; a 3-dik 1873-ik év január 24-én kezdődik s 30-án végződik, ló- és szarvasmarhák kiállításával; 4-szer a vásárba jövők számára sz. péteri minta szerint konyha, étkező helyiség és m.-vásárhelyi vendéglőkkel vagyunk ellátva, a barmok számára tágas és lapályos térség 5 bővizű kuttal rendelkezünk, a vett és még el nem adott barmok számára illő ár mellett a vásárhoz 300 lépésnyi távolságra dus hodájjal is szolgálók a június és szeptemberi vásárok alkalmával.

Bíró Simon és társa Weisz József,
vásár-bérlők.

(2) 2—3

HIRDETMEYNY.

Miután a kolozsi vonalon dolgozó társaság tagjaival nincs szerencsém ismeretségben lenni, sem pedig a mérnök urakkal vagy a fővállalkozó Bándizon urral, kénytelen vagyok hírlap útján tudomásokra juttatni, hogy az ajtoni határon Györgyfalva és Pata közelében „Csolt” nevű erdőhelyen lévő kifaragott köveket, melyeket még a telen Hönig Mihály megbízottjok által kifaragtattak, méltóztassanak elszállítani mentől előbb, hogy ott a porond-hordás ne akadályoztassék. — Egyszersmind felkérem az illető szakértőket, hogy említett helyen tartsanak szemlét az ottan nagy mennyiségben talált kő- és porondminőségéből, hogy szükség esetében egyezzzünk is meg iránta, ha lehet általában, olcsóbban fogom adni. Megjegyzem, hogy az említett kifaragott kövek nincsenek kifizetve, és nem is kívánom kifizetését, ha legalább 3—4 nap alatt a hirdetés megjelenésétől kezdve elszállítatták. Az elszállítást magam is elvállalom.

Találkozhatni, vagy levél által értekezhetni velem Ajtonban, mint tulajdonossal.

BARTHA DOMOKOS.

(3) 3—3

Új érdekes röpiratok!

Kapható VITICH J. könyvkereskedésében Maros-Vásárhelyt:

A baloldal törekvése

írta HEGEDÜS SÁNDOR. Ára 40 kr.

Ha az ellenzék többségre jut,

írta JÓKAI MÓR. Ára 30 kr.

(4) 2—3

Eladó

gyümölcsös.

Egy igen jól rendezett gyümölcsös eladó a házsongárdi hegyben. Értekezhetni iránta felső-szénutezában 77. számú háznál.

(5) 2—2

H i r d e t m é n y.

A Kolozsvár sz. kir. városi pálinka korcsmárlási jog alólírt haszonbérloje ezennel köztudomásra juttatja, hogy a helybeli, valamint a vidéki közönség kívánalmainak megfelelően és különösen a VÁROSI KÖZÖNSÉG ELŐNYÉRE oly gazdáknak, a melyek mezei napszámosak és más napibér mellett használandó egyének részére gabona-pálinkát és szeszt fogyasztanak, azt ezuttal jutányosabb árban fogja kiszolgáltatni.

A fennálló gyakorlat szerint a közönség kötelezve van a haszonbérlo kizárólagos jogához magát alkalmazni és csak 5 erdélyi vedret és azon felüli mennyiségben pálinkát vagy szeszt mástól, mint haszonbérloától vásárolni.

A t. közönség óhajátusainak engedve, haszonbérlo indítatva látja magát a gabona-pálinkát és szeszt a FENIRT CZELRA 1/2 EGY VEDRENKÉNT IS a helybeli és vidéki közönségre nézve különböző árfeltételek mellett, belmonostor-utezai 192. sz. alatti és külső-monostoruteza végén a vámsorompó melletti raktáraiból az alábbirt feltételek mellett jutányos árakban kiszolgáltatni, u. m.:

Helybelieknek,

csak a bel-monostoruteza 192. sz. alatti raktárból:

5 veder gabona-pálinka	17—19 fokos	10 ft 50
1 „ „	„	3 ft —
1 „ szesz	22—24 „	4 ft —
1 „ „ erős	36—38 „	6 ft 80

Nagyobb mennyiségben a rendes fok szerinti legolcsóbb piaci árfolyamban.

Az 5 vedrenként és azon felüli t. vásárlók figyelmeztetnek, hogy oly mennyiséget többeknek magok között felosztani meg nem engedtetik.

(6) 9—10

Vidékieknek,

a b.-monostoruteza 192. sz. alatti raktárból, bármely vonalon kivihető:

1 veder gabonapálinka	17—19 fokos	3 ft.
1 „ szesz	22—24 „	4 ft.
5 veder megütő és azt meghaladó mennyiségben a rendes fokszérinti legolcsóbb piaci árfolyamban.		
Finom szilvapálinka		
1 kupa		1 fti 10 kr.
1 veder		8 fti — kr.
5 veder és azon felül vedre	5 fti	50 kr.
Közönséges szilvapálinka		
1 kupa		85 kr.
1 veder		6 fti — kr.
5 „ és azon felül vedre	4 fti	— kr.
Seprőpálinka		
1 kupa		85 kr.
1 veder		6 fti — kr.
5 „ és azon felül vedre	4 fti	— kr.
Finomabb rozsolisok		
mint rostophin, magyar-késérű és fenyőviz		
1 kupa		1 fti — kr.
1 veder		7 fti — kr.
5 „ és azon felül vedre	6 fti	— kr.
Finom rozsolisok		
mint kömény, narancs, fodorminta és baczkmag		
1 kupa		70 kr.
1 veder		5 fti — kr.
5 „ és azon felül vedre	4 fti	50 kr.
Középszerű rozsolisok		
100 db. 1/4 kupás üvegekben		
üveggel együtt		14 fti — kr.
100 db. 1/4 kupás üvegekben		
üveg nélkül		10 fti — kr.
1 veder		3 fti — kr.
5 „ és azon felül vedre	2 fti	50 kr.

Vidékieknek,

külső-monostorutezai, a vámsorompó melletti raktárból, csak azon a vonalon kivihető.

1 kupa gabonapálinka	24 kr.
1 veder	1 fti 92 kr.
1 kupa szesz	36 kr.
1 veder	2 fti 88 kr.
Finom szilvapálinka	
1 kupa	56 kr.
1 veder	4 fti 48 kr.
Seprőpálinka	
1 kupa	56 kr.
1 veder	4 fti 48 kr.

Megjegyzés. A pálinka korcsmárlási jog megóvása tekintetéből szükséges ellenőrzés végett a helybeliek által napszámosok számára a gabona, pálinka és szesz vásárlása egy a haszonbérloiség irodájában váltandó kézi könyvecske használatával történhetik.

A külső monostor utezai raktárból az ott megállapított olcsóbb árak mellett az ital csak oly vidékieknek szolgáltatni ki, a kik csupán a monostori útvonalon távoznak a városból, de onnan a városra vissza hozni vagy más vonalon keresztül vinni az italt, meg nem engedhető, a mi, ha ilyenmü vissza élésen bár ki rajta kapatnék, mint a haszonbérlo-iségi jog áthágási tárgyának tekintetik és annak értelmében az illető büntetés alá vonatik, figyelmeztetvén a t. közönséget, miszerint a ki ezen itt kijelölt raktárból pálinkát vagy szeszt vásárolni óhajt úgy tekintetik, hogy a pálinka haszonbérlo jog áthágására vonatkozó a városi közíg. tanács által m. évi június 20-án 3057 — 1871 tan. szám alatt megerősített és ugyan azon nap kibocsátott hirdetményben foglalt 4. 5. és 6. pontokban körülírt büntető eljárásoknak minden ellenvetés nélkül beleegyezőleg aláveti magát. Oly vidékieknek azonban, kik az italt a belmonostorutezai raktárból, az ott megszabott árak szerint vásárolják, a városbéli kivitel bármelyik vonalon is megengedtetik.

Vidékiektől posta útján tett megrendeléseket mindennemű szesz italokra az itten feltett legolcsóbb árak mellett pontosan teljesítendek.

Végül tudatni óhajtom a helybeli és vidéki nagybani szeszvásárló t. közönséggel, miszerint a közönséges szeszen kívül a finomítottból is (rectificált) itt helyben jelentékeny rak-tárt tartok, és bármely szeszgyárral versenyezve a legjutányosabb fok szerinti árakat szabandok. — Ebbeli megrendeléseket minden időben gyorsan és pontosan teljesítendek.

Kolozsvártt, 1872. május 1-én.

Kiss Sándor.

Az egyetem és a muzeum

I.

A felállítandó egyetem ügyében az első gyűlés megesett, s gyűlése volt ez oly testületnek illetőleg intézetnek, a melyre az egyetemnek a dolgot természet szerint egyelőre legfeljebb közvetett befolyása lehet.

„A dolog természete szerint” mondottuk, értettük pedig az erdélyi országos muzeumot, mely tudvalevőleg a kormány és az országgyűlési többség által éppen úgy nyerte meg a morális elismerést, mint megnyerte az 184% ki honvédség, de a míg a honvédség, legalább alamizsnában részesült, addig ez az „országos muzeum” még alamizsnát sem kaphatott.

Elbántak ezzel az intézettel is úgy mint az egész erdélyi résszel: folytatták az absolutisticus aerát, melynek hírhedt journalistája a muzeumban az unió negatívát látta, az intézetet életbeléptető bachkorszakbeli okmány pedig úgy is világosan kimondotta, hogy az „országos” cím megengedtetik oly feltétel alatt, hogy t. i. ehhez semmiféle jogok köve ne legyenek, belőle semmi jogok le nem származtathatók.

A ki a muzeum keletkezésének történelmét, mely a múlt század végén indul — végig tanulmányozta, különösen pedig elolvasta Brassai Sámuelnek az évkönyvek első füzetéhez írt előszavát, az könnyen rájön, hogy az alapítók részéről gyakorlati engedékenység: a mennyire eltért azoktól a jogoktól, a melyeket ez az intézet magyar közmívelődési szempontból követelhetett volna, még is észélyesen jártak el, mert határozottan magyarellenes factorokkal küzdve: mégis magyar szellemben alapították meg ez intézetet.

Jól tudom, hogy mindnyájan, a kik ez intézet ügyeibe befolyunk, az alkotmányos korszak feltámadásában intézetünk felvirágzását is véltük üdvözölhetni, de gyökeresen csalatkoztunk.

Mert a míg a királyhágon tuli részben a legszűkebb hatáskörű társulatok némelyike tetemes támogatásban részesült, addig az erdélyi u. n. „országos muzeum” a nemzetiségi vita örve alatt mindannyiszor elűtetett az állam részéről való felkarolástól, elűtetett akkor a midőn — ha nem is világára szóló — de mindenesetre határozott jeleit adta életrevalóságának, ezzel pedig kimutatta a qualificatiót, melyhez művelt államban a közmívelődést előmozdító intézeteknek az állam részéről való felkarolása köve van.

Értjük e felkarolás alatt: megadását annak az anyagi kelléknek, mely az intézetet tul segíti azon a fokon, a melyre tagjainak áldozatkészsége felsegítette ugyan, a mely azonban csak kezdete az áldásnak, melyre hasonnemű intézetek hivatva vannak, kezdete az utnak, a mely a cél felé vezet.

A kormány s többsége az országgyűlésnek az erdélyi muzeum érdekének feladásával sérelmet ejtett a közmívelődés terén ejtette, a sérelmet a teljes tökéletes tájékozatlanság és szakismeret hiánya folytán.

Ezt egész határozottsággal állítom s bebizonyítom.

Elűtetett az erdélyi muzeum az állam segélyétől, mert a segélyezésben praecedenset vétek látni, a melyre a nemzetiségek támaszkodhatnak hasonló intézetek létesítését, megalapítását tárgyaló követeléseikben. És ez a magyar törvényhozás előtt elégséges volt arra, hogy az ügyet merőben elejtse.

Már pedig a hasonnemű intézetek történelme lényege és szelleme, bizonyos retteggett követelések visszautasítására, oly hatalmas érveket szolgáltat, a melyekkel szemben kudarcot kell, hogy valljon a legeszeveszettebb dialectica is (mással nem is küzdöttek a nemz: képviselők.)

Nincs a culturállamokban egyetlenegy muzeum, mely máshonnan vette volna eredetét, mint magából a társadalomból. Sem Anglia világára szóló muzeuma, sem a párizsi Jardin des plantes, sem a bécsi, sem a berlini muzeum, sem a Smithsonian Institution nem alapították az államhatalom által. Az alapot megvetették egyesek vagy társulatok, kik erejükhöz képest oly fokra emelték a vállalatot — mindig és mindenkor az érdeklődés és részvétel szaporodása mellett — míg végre a közmívelődésre gyakorolt hatás érezhetővé lett. Ekkor karoltattak fel e vállalatok az állam által, alakították át államintézetekké, a végre, hogy a már megvetett alap, közös erővel az államban már létező művelődési viszonyokhoz képest kiszélesíttessék, a fejlesztés fokoztassék oly mértékben, mely tul van az egyesek és társulatok által kifejtethető erőn.

És valamint tagadhatlan az, hogy a muzeumok egy már létező művelődési fok kifolyásai, úgy tagadhatatlan az is, hogy az állam szerepe csak fenntartó és fejlesztő lehet — megalapító ellenben soha sem.

Ez dióhéjba szorított lényege a muzeumok fejlődésének, s már e pár szó is egész sorát adja az érveknek, a melyekre az erdélyi muzeum kö-

vetelése támasztható, a melyekkel a nemzetiségi képviselők követelése visszautasítható lett volna.

A midőn Aranka csiráját kelté a muzeum eszméjének, a midőn a csira megannyiszor s minden elnyomatással dacolva életjelt adott, a midőn egy országgyűlés felkarolta az eszmét s törvényt alkotott, a midőn végre az intézet létesült s oly életjeleket adott, a melyek — (ha nem is Pesten a hol minden a mi Erdélyből jön csak lenézéssel találkozik) a bel és külföld legilletékesebb köréi előtt teljes méltánylásban részesültek, a midőn végre kitűnt, hogy mind az, a mi társulati uton kivihető volt, ki is vitetett — akkor megjött volt az ideje annak is, hogy az állam fenntartó és fejlesztő befolyását gyakorolja.

Az állam nem tette mai napig sem, nem tette az intézők tudatlansága és gyávasága következtében, kiknek egyetlen, s az is álrve: a nemzetiségek irigykedése volt.

Már pedig a nemzetiségeknek adandó felelet, az előzményekből önként foly s nem más mint az, hogy a hol művelődési mozzanat nem jelentkezett, ott az állam nem léphet közbe, mert az állam feladata létező vagy nyilatkozó közmívelődési szükségek támogatásában, fejlesztésében és általánosításában áll, ösztönöket nem teremthet, jelesen nem azon a magaslaton, a melyen azok az intézmények állanak, melyeknek létesülése egy már elért művelődési fokhoz van köve.

Példában szólv: kezdjék a románok, szerbek stb. stb. úgy mint kezdték a cultur népek: társadalmi úton a művelődést s vele a kifolyó intézetek kifejtését, mutassák ki ezen az uton, hogy a szükséglet valódi, s ezzel megszerzik az igényt az állami felkarolásra.

Tény az, hogy az erdélyi muzeum méltó az állam segélyére, hogy évi 10 ezer forint segély s a munkaerők jó megválogatása mellett rövid időn oly fokra fejleszthető, mely határozottan áldásos lesz a magyar közmívelődésre, becsületszerző a cultur államok színe előtt, serkentője és fenntartója a tudomány iránti szeretetnek és tisztelőtnak.

Ennyt az erdélyi muzeum viszonyairól az államhoz. Legközelebbi cikkemben más oldalról szólók a felvetett tárghyhoz.

Herman Ottó.

Fővárosi levelek.

Pest, máj. 28. 1872.

CLXVII.

Kedves barátom! Az akademiái választások megtörténtek. Mint hallom sok vérrel dühvel és veszekedéssel folyt le a dolog; különösen egy derék agy barátunk az „Elkeseredett atyát” juttatott.

Csekély személyem bátor volt pár hét előtt kimutatni, mily nagy vétek nálunk a pártpolitikát minden ügybe, még a tudományba is bevinni s akkor a tudósok mindezt nagyon orrolták; és most még is én vagyok igazolva, nem ök. Egyetlen egy baloldali ajánlott a köztök mindig legtöbb méltányértettel bíró Csengery, a derék ösz tudóst, kiről mint hallom ott helyben úgy nyilatkoztak némelek, hogy „hiszen a tanítványai már mind a rendes tagok sorába ülnek — Henszmann Imrét, kinek régészeti érdemeit Kassától kezdve a legközelebb dolgozott Visegrádig annyi jeles műtanusítja, és kihagyták szépen. Miért? Hogy másokat, a jobboldal zsenge ifjúságát beveggyék. Miért is szélső-bali? mondá Gyulai Pál, mint hallom.

Hát hiszen én nem veszem bírálat alá a megválasztottakat, csak a kihagyottak közül említek néhányat.

A jogi osztály, például, nem tartott sem jogászt, sem szónokot méltónak a jelölésre.

Ki is merte volna indítványozni a Lónyay-akademiában, hogy Ghyczy Kálmánt, kinek mind jogi, mind tudományi, mind szónoki érdemeit országvilág ismeri, maga a jobboldal is bevallja: jó lenne tiszteletbeli tagnak ajánlani? Ezt a vultus instantis tyranni nem engedte volna.

Pedig talán némely csekély-becsű munkácskái is volnának, mint az autonomia kérdésben, a nemzeti bankról, s az egyházi alapokról stb. De miként jutnának efféle apróságok a nagytudományu Paulernek vagy Kaucznak eszébe?.. Miért baloldali?

Ott van Henszmann Imre. Még akkor nem is gondolkozott Magyarországon valaki a régészetről, mint szaktudományról, midőn ő a kassai Erzsébet-egyháznak monographiáját adta. A külföld megkoszorozta műveit; azok, kik tőle tanultak, ott ülnek a rendes tagok között, őt nem lehetett beválasztani. Miért baloldali?

Ott van Dobsa Lajos. Több „esprit” van egy rövid beszédében, mint az akademia félévi kiadványaiban; irt jó orációkat, regényt, beszéyleket s az első maig is élettel bírnak, épen a magasabb, akademiái genrek-ből való. S nem elég, hogy a nemzeti színpadon háttérbe tolják, még csak eszébe sem jut az akademiának őt ajánlani, míg igen csekély tehetségecskék, hereditario jure, juttatnak be! Miért baloldali?

Ott vannak Pávai Vajna Elek, Herepei Károly, kiknek Erdély geológiája annyit köszönhet, a magyar akademia e neveket talán hírből sem ismeri. Ezek pedig talán nem is baloldaliak?

Még Szabó Károlyról sem tudom: rendes tag-e már? s Jakab Elek levelező-e? Ezt ti jobban tudjátok.

Hanem saját embereiket sem választják ök be, ha csak tudományos érdemekkel bírnak.

Ott van Keleti, ki az ország statistikája összeállításával ha nem is tökéletes, de bizony nagy és hasznos munkát vállalt. Lehet, hogy nem követte azt a tanácsot, melyet nekem 3 év előtt adott valaki, hogy járjam sorba a tudós urakat s kérjem, hogy válasszanak meg. Biz az kimaradt.

Már Simonyi Ernőt, ki oly roppant szorgalommal végezte a historiai gyűjtő munkáját külföldön s oly nagy anyag tömeget nyújtott a magyar történelem számára, keresztvetés nélkül még említeni sem lehetett volna!

Bizony mondjuk ki, hogy ez rut dolog, hogy ez visszaélés a nemzet egész tömegének adakozásai-ból gyűlt akademiánál, mely azt nem pártczélokra, hanem a magyar tudományosság emelésére és gyámoltására adta.

Még maga Lónyai is cízloz ilyesmire elnöki beszédében, de erre azt mondjuk, de verbis, quantum vis.

No de az ígért, hogy jobban lesz ezután, bizonyítja szavaim igazságát, hogy bizony most rossz van.

P. Szathmári Károly.

Tisza Kálmán

válasza Kossuth Lajos levelére.

II

Mi bihariak azonban a megye kerületeinek békéjére való tekintetből mégis megkísértettük amaz agitatók egyik főtenyezőjével megállapodásra jutni az iránt, hogy a 48-asok ne zavarják meg azon kerületeket, a melyekben balközépi képviselő volt és mi sem fogjuk bolygatni azon kerületet, a melyben 48-as volt a képviselő.

Azonban az illető ur azzal felelt, hogy kér minket, léptessünk föl kerületében ellenjelöltet mindeusetre s hogy ő már régebben tett lépéseinél fogva — ha egyebekre nézve megállapodnánk is — még legalább három kerületben köteles ellenünkben szélsőbalit léptetni fel.

Ez a tényállás; most már ítélje meg bármely elfogulatlan ember, hogy ha hiba lett elkövetve, ki az oka e hibának?

Magam részéről különösen természetesnek találom, ha mindenik párt — föltéve, hogy csak is becsületes eszközöket használ — saját legközelebbi elvrokonának megválasztására törekszik. Ellenzéki szempontból a hiba csak ott kezdődik, a hol ezen versengés jobboldali jelöltet segít diadalra.

Hogy nem ferült-e a mi a csongvayai bizonydalmakra vonatkozólag mondtam, azt a képviselőház naplója igazolja. Ha volt ez ügyre vonatkozólag ferdtés, az nem lehetett egyébben, mint azon értesítésben, a melyre Kossuth fektette állítását.

Hogy a jobboldal ezen alkalmat is felhasználja nem csak ellenem, de a balközép ellen is, az igen természetes. Ismerve hazánkban a közvéleményt: nem a szélsőbalitól, hanem csak is a balközéptől félti helyzetét; s így a bárhonnán és bármely czélból jelentkező szövetségest szívesen látja, mihelyt felhasználhatja pártunk ellen, melyet kormányképesnek elismerni annál kevésbé akar, mentől inkább kormányképesnek tudja azt.

Egyébiránt én már megszoktam a támadás minden nemét. Hanem bizonyosak lehetnek mind a szélső balon, mind a jobb oldalon, hogy a mindenféle és bár honnan jövő támadások ellenében állandó és elégséges támaszt bírok én meggyőződéseim erejében és lelkiismeretem tisztaságában; s hogy attól, a mit hazám érdekében megmondani helyesnek vagy épen kötelességnek tartok, nem hagyom magamat visszajeszteni semmiféle kellemetlenség és tekintet által. És bizonyosak lehetnek arról is, mindkét oldalon, hogy tehetőségem szerint és támadásaik dacára, teljes készséggel fogok járulni ezután is mindazon törekvésükhöz és lépéseikhez, melyeket a béke törvényes hatalmával, nemzetünk önkormányzati jogainak teljes érvényesítésére, szabadságának biztosítására, méltósági haladásának előmozdítására irányoztatnak s így hazánk szellemi és anyagi, állami és polgári érdekeire nézve üdvöseknek fogok tarthatni saját elveim és nézeteim szempontjából is.

Tisza Kálmán.

Abrudbánya, május 20. 1872.

Közelebből a nyugoti havasok közt utazva, Pünköszt másodnapján Abrudbányára tértem be, hol midőn estve a piacon beszélgetnék egy rég nem látott barátommal: a távolból zenét s éljenezéseket hallánk; a melynek én okát kérdezve, barátom elbeszélé, hogy az ök városukban (Abrudbányán) is mily nagy és szép száma van az ellenzéknek; s ez a zene az ellenzék által rendezett majusi ünneplok hazajövetelét jelenti. Elmondá, hogy különösen az az iparosok, mily örömmel csatlakoznak az ellenzék zászlója alá. Mi alatt beszélgetünk a zene mind közelebb-közelebb hangzott, s a piacra érve a nagy tömeg zászlósan Sz. F. ur lakása előtt megállapodott. Ekkor egy a többiek közül, egy polgár (sajnálom hogy nevét nem tudom) kevés, de szívből

fakadt szavakkal üdvözle Sz. F. urat, mint az ottani balpárt vezérét. Sz. F. ur igen, de igen meghatón köszöntö meg a tisztelgést, s egyszersmind felhívta a polgárságot, hogy legyen ezutánra szilárd öre az ellenzéki elveknél.

Eztán mind őt, mind pedig a balpártot éljenezve, a polgárság zene mellett eltávozott. Másnap ugyint ünnep harmadnapján estve hasonló jelenetnek voltam tanuja, annyi különbséggel, hogy ekkor csaknem az egész város lakossága jelen volt a köztéren, s ekkor Sz. ur beszédét a — [közönséghez alkalmazva — hoszasabban tartá s a gyakori éljenezések közepette mindegyre félbe kelle szakítania, oly nagy volt a lelkesülés.

Végül meg kell jegyeznem, hogy ez utóbbi estvén postamester: P. úr felszólítá három kocsiát, miszerént üljének a háza előtt levő padra (minthogy ő éppen Sz. ur mellett lakik) és midőn kiáltja a sokaság: éljen a balpárt, ök kiáltás: éljen a jobb párt; s ha valamelyik felszólítanak, hogy miért teszik ezt: verjék el a mint csak ráfér. Valóban midőn ezt hallám sajnálkoztam P. uron. hogy miképpen akarhat ő botrányt azok közt a csendes, békeszerető polgárok közt; mert czélja csak is az volt. Ő úgy vélte ezt elérni, hogy majd ha cselédei megkezdik a verekedést, ebből nagyobb dolog fejlődhetik ki, (a miért végre is csak a balpárt kell hogy piruljon). Azonban czélja nem sikerült P. urnak, mert amibár ha megis történt az a kiáltás a mire ő cselédeit felszólította, de semmi egyéb nem adta elé magát s a sokaság csendesen oszlott szét.*)

Kebeledi.

Aranyosszéki apróságok.

I.

Aranyosszéken a baloldal száma napról napra szaporodik. Jelöltjei: Houchard és Csipkés nevére büszke lelkesedéssel mond éljenezet e derék székely nép. Megválasztásuk bizonyos. Csak összetartás, tisztelt elvrokonok! s akkor szabad szellemünkhöz méltó követeket küldünk az ország törvényhozó testületébe. Hallottuk, hogy Maurer Béla ur is fel akarja lépni kerületünkben mint ellenzéki jelölt. Mi meg vagyunk győződve, hogy Maurer sokkal inkább ismeri hazafiás kötelességét, mintsem a már felléptetett jelöltek romlására, a szavazatok megosztására fellépése által közremunkálna. Sőt hisszük, hogy népszerűségét ép azok győzelemre juttatására használja fel.

A jobboldal — illetőleg kormánypárt, mert nálunk csak ilyen van az ellenzéknek kívül — híres bezirker jelöltjét Kovácsot, visszaakarja léptetni. Emeletetik helyette Magyarai Pált, és a már egyszer nyugalomba tett Zeyk József. A csere egyre menne ki; mert az egyik tizenkilenc, a másik meg egy híján husz, Olyan urak ezek mind, a kik mikor votumot s egyebet kell kérni a néptől: per „székely testvérek!” szolítják ezt, mikor a szegény népnek van kérni s várni valója akkor: „paraszt székelynek” czimezik.

A múlt napokban járta be Zeyk József a vén Szilágyi Pál kíséretében és Csongvay Lőrincz felső járási duló kalauzolása mellett a falvakat. Sikerült is több faluban a dulói tekintély — s egy kis argumentummal a falusbírókat megnyerni. A nép, az nem szereti ezekkel az urakkal egy táblól enni cseresznyét. A falusbírok közül többen — senki sem hiszi, hogy a magukéból — egy egy forintot ígérnek némely választónak, ha a jobboldalra szavaz. Az én tanácsom is az, mit egy tekintélyes elvtársunk mondott egyik választónak, kit forinttal kínált meg egyik falusbíró, hogy vegye el a forintot, tüzze kalapjára a választás napján, mint vesztegetési pénzt valamely czélra felajánlva: szavazzon saját meggyőződése szerint.

Hanem mégis nyomoruságosan kell hogy álljon dolga azon jelöltnak, ki az öreg Szilágyi Pál és Csongvay Lőrincz ur gyámkodására szorult rá. Köztudomás szerint ezek az urak rajongnak a hallgatásért (mert van mit róluk is elhallgatni) s azért korteskednek Zeyk mellett, mert neki a hallgatásban még Gál Miklós felett is előnye van.

A jobboldal nálunk még aláírásokat is gyűjt, hogy legalább papíron mutasson elő néhány ívet a korteskedő tisztikar előtt. Ilyen aláírási ívet terjesztett Dindar A. Sinfalván az összehívott székely atyafiak elé. Alá is irta a falusbíró, és a Dindar ur dominális bírája; a többinek volt esze nem menni be a méltóságos ur házába. Van e faluban e sorok írójának egy pár derék székely atyafia, és egy ifju barátja; óva intem őket ne tántorítsák el magukat e sokat ígérő, de semmit sem adó nagy uraktól. Hallgassanak józan ítélők szavára; tegyenek kérdést önmagukhoz: vajjon megvannak e elégedve a jelen helyzettel, könnyű-e a teher, mit a jobboldal vállalkra rakott? S mit a józan ész e kérdésekre felel: kövessék azt; úgy alkossanak meggyőződést a jobb és bal oldal ellen vagy mellett.

(Vége köv.)

*) Ime ismét egy adat a sok közül bizonyításul annak, hogy melyik pártban laknak a botrányok előidézői.

Szerk.

Arveresi hirdetmény.

Ezennel közzhírre teszi alólírt igazgatóság, hogy a kolozsvári hitelbank és zálogkölcsön-intézetnél elzálogosított s folyó évi 1872. április hó végéig lejárt, és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adatni, és pedig az I. osztályu tárgyak, u. m. ruhaneműek, háziesszközök, áruk stb. árverése lesz

folyó évi június hó 3-án.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüst-neműk, ékszerek sat. árverése lesz

folyó évi június hó 10-én.

Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

Figyelmeztetés. A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlóan elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átíratni, a már eladott tárgyakból a bejött többlet öt illeti. (7) 3—3

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

A hitelbank és zálogkölcsön-társulat igazgatósága.

Nagyobb vételnél kedvezmény.

Van szerencsém egész tisztelettel a n. é. t. cz. közönséggel tudatni, hogy üzletemben ez időnyre is az alább irt

bel- és külföldi természetes ásványos gyógyvizek,

a legnagyobb mennyiségben megérkeztek, melyekből a legjutányosabb áron felelősség mellett szolgálhatok, u. m.:

Selti, marienbadi, püllnai, seidschützi, gleichenbergi, buziási, kissingeni, halli-jód, ivándai, szlácsi, cigelkai-jód, sulini, előpataki, borszéki, korondi, sztojka, türi, sz. jakabi és Árpád, Hunyady, Rákóczy, Szécheny, Erzsébet és Deák budai gyógyvizek. Az itt elő nem sorolt vizek ha azok üzletemben nem találhatnának, megrendelhetők s gyorsan eszközöltetnek.

Ajánlom továbbá mindenféle szin

száraz és olajbatört nagy festék-raktáromat,

minden hozzá tartozókkal, melyek bár mily nagy mennyiségben szintén felette olcsó ár mellett tisztelt vevőimnek vagy megrendelőimnek szolgálatára állanak.

Tisztelettel

CSIKY IMRE,
Kolozsvártt.

(8) 16—100

Hutter Jánosnál Kolozsvártt.

Nagy raktár minden faju finom és nemes kávékból, valamint közönségesebbekből is, nevezetesen találhatók:

Finom Mocca, arany Java, valódi Cuba, finom gyöngy, mind nemes fajok, illatosok.

Közönséges fajtájuk: finom Java, közép Java, Ceylon, Santos.

Nemkülönben friss **pörkölt kávék, arany Java, Cuba és gyöngy** fajokból a

legjutányosabb árakon.

(9) 50—100

Főter, a Tivoli alatt, a Matrózhoz.

Kötő czernák, pamutok, haraszok, kitűnő választékkal, esernyők. Selyem, alpaga, szőratlasz és gyapott 3 frt 20 krtól 16 frtig.

!Új üzlet-nyitás!

Marusán István

TORDÁN, főter.

Mély tisztelettel van szerencsém a n. érd. helybeli és vidéki közönséggel tudatni, hogy a kor igényeinek megfelelőleg egy ujonnan berendezett és dús választékkal ellátott

női és férfi divatczikk raktárt

nyitottam, s azt a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlom.

Főtörekvésem a közös és teljes bizalom kiérdemlésére a legkímértebb árszabás, pontos és szolid kiszolgáltatás leendő.

ÜZLETEM FŐBB CZIKKEI:

Ször ruha-kelmék kitűnő választékkal cachemirok, lüszterek, orleansok, glottok és sok mindennemű szörkelmék. — **Mosó kelmék:** Batisok, Jaconettek, Oxfordok és Percalinok, Rumburgi, Creász, Hollandi, Gam és bécsi házi vásznaim, ugyisint Pergáltok, Cambrusok, chifonok, Ruskólt, Vasznaik.

BUTOR SZÖR ÉS CZERNA BEHUZÓK.

Férfi ruha ször és nyári mosó kelmék. Ingek választékosan színes, fehér oxford és creton és minden ez üzlethez tartozó kellékek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

(10)

2—*

Molok, Creplissze, batiz-cleer, bordűrös mol szoknyák, sima tull-anglalis-k, Blond stoffok, Brúszlerok és sok e fajta czikkek.

FOLLY & HUTFLESZ pénzváltó üzlete

Kolozsvártt.

Van szerencsénk tisztelettel köztudomásra hozni, miszerint eredeti sorsjegyeink megérkezvén, és a szükségelt nyomtatványok is már elkészülvén, váltó üzletünk a **társas játékok** összeállítását és a **részletiek** kibocsátását már megkezdette.

Azon rendkívüli pártolás, melyben „Előleges jelentésünk”-ben közreadott

Társas-játék tervünk

a t. cz. közönség részéről találkozott, bátorít fel bennünket nagyobb mérvű játék-társulatok összeállítására; különös figyelembe ajánljuk azon intézkedésünket, hogy nálunk a résztvenni kívánók egészen saját tetszésök szerint is állíthatnak össze játék-csoportokat bármiféle sorsjegyekre, és bármiféle alakban, továbbá adunk el egész sorsjegyeket is részlettízetésekre, a sorsjegy megválasztása és a részletfizetések miképi, mily módoni teljesítése egészen a résztvevő tetszésére bízván.

Végre felhívjuk azon t. részvényeseket, kik részletveinkre már előjegyeztek, hogy részletveiket irodánkban átvenni méltóztatassanak, annál is inkább, hogy a **június 18-án** törté-

(11)

1—*

FOLLY & HUTFLESZ.

Az első magyar ált. biztosító társaság

kolozsvári főügynöksége, az

idei jégidény kezdetével

tisztelettel jelenti, miszerint mindennemű jégbiztosítást, méltányos feltételek mellett (ösmert felektől váltóra is elfogad.

Kár esetében

azonnali pontos kárfelvételről gondoskodva van.

Bővebb felvilágosítással a helybeli főügynökség (főter 2-ik sz. zálogház épület), nemkülönben a vidéki alügynök urak készséggel szolgálnak.

Kolozsvártt, ápril hó 1872.

(12)

8—*

A FŐÜGYNÖKSÉG.